

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Egyetemes művészettörténet I. – őskor és ókor

Egyetemi tanév 2025–2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Történelem és Filozófia
1.3. Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4. Szakterület	Történelem
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Művészettörténet Szak
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Egyetemes művészettörténet I. – őskor és ókor	A tantárgy kódja	HLM1107
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Molnár Kovács Zsolt		
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Molnár Kovács Zsolt		
2.4. Tanulmányi év	I	2.5. Félév	1
2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	Szaktantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					8
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					40
3.8. A félév összóraszám					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	•
4.2. Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Vetítési lehetőség
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Vetítési lehetőség

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- A történelmi múltra vonatkozó információk felkutatása. - A szakterület ismereteinek szóbeli és írásbeli bemutatása a tanulmányi program nyelvén és egy nemzetközi nyelven. - A művészettörténet szakszókincsének, technikai kifejezéseinek és alapfogalmainak megfelelő használata.
Transzverzális kompetenciák	A szakmai feladatok szigorú, hatékony, felelősségteljes és időben történő teljesítése, a tudományos tevékenység etikai elveinek tiszteletben tartásával, valamint a hivatkozási szabályok szigorú betartásával.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy az ókori világ egy részének művészettörténetét foglalja össze, elsődlegesen a Közel-keletét, az ókori görög világát és a Római Birodalomét. Időben az első ókori kultúrák megjelenése (kb. Kr. e. 3500-3000 és a Nyugat-Római Birodalom bukása közötti időszak, Kr. u. 476.). Az alapvető ismeretek mellett hangsúlyt fektet a társadalmi viszonyokra, az általános és sajátos kulturális jelenségekre, kapcsolatokra. Ezeknek egy része a szemináriumi témák keretén belül történik. A cél az, hogy a hallgató kialakítson magának egy szemléletmódot, ahogyan az ókori művészethez viszonyul, értse azt és a jelenségeket is értelmezni tudja.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Az ókori világ művészetének ismerete, a források, adatok helyes felhasználása, értelmezése - Képesség arra, hogy bármikor rövid, közérthető és összefoglaló előadást tartson az ókori művészet különböző területeit illetően - Ókori művészeti alkotások felismerése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A művészet fogalma. A művészetet befolyásoló tényezők	Vetítettképes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> esztétikai alapfogalmak, az antikvitás recepciója, a művészetrégészet fogalma.
2. Az őskor művészete: Kréta, Mükéné	Vetítettképes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.
3. Mezopotámia: Sumér, Akkád, Óbabilon	Vetítettképes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.

4-5. Egyiptom művészete	Vetített képes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.
6. Az asszír, az újbabiloni és a perzsa művészet	Vetített képes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.
7-10. A görög művészet	Vetített képes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.
11. A hellenizmus	Vetített képes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.
12-14. A Római Birodalom művészete	Vetített képes előadás	<i>Kulcsszavak:</i> általános jellemzők, építészet, szobrászat, festészet, időrend.

Könyvészet

Kötelező könyvészet:

- Castiglione László, *Hellenisztikus művészet*, Budapest, 1960
- Castiglione László, *Görög művészet*, Budapest, 1961
- Castiglione László, *Római művészet*, Budapest, 1971
- Hajnóczi J. Gyula, *Az építészet története. Ókor, I-II.* Budapest, 1991
- Kákosi László, *Az ókori Egyiptom története és kultúrája*, Budapest, 1999.
- Németh György–Ritoók Zsigmond–Sarkady János–Szilágyi János György: *Görög művelődéstörténet*. Budapest, 2006
- Petz György (szerk.), *A művészet története, (I-IX) I-II.*, Budapest, 2000

Ajánlott könyvészet:

Apor Éva: *Persepolis*. Budapest, 1974
Boarsman, John: *Görög művészet*. Budapest, 2007
Dobrovits Aladár: *Egyiptom festészete*. Budapest, 1946
Gramatopol, M., *Artele minore în antichitate*, București, 1991
Hajnóczi J. Gyula: *Egyiptom építésze*. Budapest, 1971
Laming, A.: *Óskori barlangművészet. Lascaux*. Budapest, 1969
László Gyula: *Az ősemlék művészete*. Budapest, 1968
Molnár Albert–Németh Lajos–Voit Pál: *Művészettörténeti ABC*. Budapest, 1961
Pallotino, Massimo: *Az etruszkok*. Budapest, 1980.
Ritoók Zsigmond–Sarkady János–Szilágyi János György: *A görög kultúra aranykora*. Budapest, 1968, 1984
Soldi, Sebastiano: *Az ókori Közel-Kelet művészete*. Budapest, 2006
Spawforth, Tony: *Az ókori Görögország templomai*. Pécs, 2006
Szentkirályi Z.: *Az építészet világtörténete, I-II.* Budapest, 1980
Székely András: *Az ókori kelet művészete*. Budapest, 1983
Szilágyi János György: *A görög művészet késő és klasszikus kora*. Budapest, 1961
Szilágyi János György: *A görög művészet világa (az írott források tükrében)*. Budapest, 1962
Varga Edit: *Egyiptom művészete*. Budapest, 1958
Vitruvius: *Tíz könyv az építészetéről*. Budapest, 1988
Wesstzky Vilmos: *Előázsia művészete az ókorban*. Budapest, 1958
Wilkinson, Richard H.: *Az ókori Egyiptom templomai*. Pécs, 2006
Zádor A.–Genthon I.: *Művészettörténeti lexikon, I–IV.* Budapest, 1965

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A szeminárium témája követi az előadás tematikáját, viszont elsődlegesen az építészetre fekteti a hangsúlyt	Kérdésfelvetés, ennek megtárgyalása és kifejtése egyéni olvasmányok alapján, valamint vetített képek felhasználásával	- Egy-egy referátum bemutatása a hallgatók részéről - A félév végén egy felmérés dolgozat. Ennek eredménye része a végső jegynek

Könyvészet

A szeminárium könyvésze azonos az előadás könyvészetével, eltérések esetén ezt idejében jelezzük a hallgatóknak.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az ókori művészettörténet tanításának lehetősége
- Kulturális, turisztikai vagy más hasonló téren való tevékenység

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadás és a szeminárium anyagának ismerete, értelmezése.	Vizsga Az értékelés írásbeli vagy szóbeli vizsga formájában történik, a hallgatókkal történő egyeztetés alapján	80%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel, egy szemináriumi dolgozat elkészítése, a felmérőn való részvétel	75%-os aktív jelenlét Dolgozat/ Felmérő	20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Minimum az ötös osztályzat elérése • a kötelező jellegű irodalom ismerete • min. 75%-os aktív jelenlét a szemináriumokon • alapvető fogalmak ismerete			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	Nem alkalmazható.
--	-------------------

Kitöltés időpontja:
2025.03.17

Előadás felelőse:

Dr. Molnár Kovács Zsolt docens

Szeminárium felelőse:

Dr. Molnár Kovács Zsolt docens

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

...

2025.03.31.

Intézetigazgató:

dr. Nagy Róbert Miklós, docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.